

Un caleidoscop cu lumini dense
Grațian Jucan, *BUCOVINA. ARTICOLE ȘI ESEURI*, Editura Biblioteca
“I.G. Sbiera” Suceava, 1999

Ca o albină fără hodină și cu o perseverență de benedictin, cărturarul și istoricul literar Grațian Jucan, este mereu, de câteva decenii bune, o prezență vie în publicațiile culturale locale, zonale și centrale, cu studii, articole și eseuri de istorie literară, în general, sau de istoria culturii în Bucovina, în special. Cartea sa recentă, *Bucovina. Articole și eseuri*, Editura Biblioteca Bucovina “I.G. Sbiera”, Suceava 1999 – care se adaugă la cele peste zece-douăsprezece – înmănunchează articole și eseuri apărute anterior, oferindu-ne astfel un caleidoscop, cu lumini dense și consistente, care privesc prezența în Bucovina a unor personalități majore ale spiritualității naționale precum Mihai Eminescu, Liviu Rebreanu, Dimitrie Gusti, Șt. O. Iosif, dar și activitatea mai puțin cercetată, însă nu lipsită de însemnătate a unor “provinciali”, pe nedrept și poate nu în totalitate uitați, ca eminescologul Leca Morariu, poetul și epigramistul George Voevidca sau scriitorii grupați în jurul revistei “Iconar”.

Grațian Jucan se oprește cu migală, dragoste, înțelegere și profesionalism asupra operei lor în ansamblu și în detaliu; este vorba atât de fruntașii grupării iconariste, ca Mircea Streinul, Iulian Vesper, Traian Chelariu, Teofil Lianu, dar și de nume cu rezonanțe infime sau rămase în mare măsură anonime, ca Nicolae Roșca, Ion Roșca, Gheorghe Antonovici, George Drumur, Nicolae Pavel, Ghedeon Coca, Victor Măgură, Aspazia Munte, Teodor Ulmanu, Cristofor Vitencu, E.A. Zaharia, George Moroșanu, Vasile Gherasim, Mihai Horodnic, Vasile Posteuca, Procopie Miliște, Nicolae Teaciuc-Albu, iar dintre cei mai împliniți și aparținând unui timp mai apropiat nouă – Nicolae Tăutu și îndeosebi Dragoș Vicol.

E această modalitate – de prezentare și îngemănare a unor nume sonore majore, știute, arhicunoscute cu multe nume cvasianonime, într-o Bucovină cu destin mioritic, frântă astăzi în două – expresia încercării iscusite a autorului de-a releva și mai pregnant apartenența legitimă a Bucovinei la spațiul românesc prin fiecare preocupare și strădanie spirituală, dar și faptul că, așa cum munții se sprijină pe dealuri și câmpii, tot astfel marile personalități – pe o bogată și adesea extrem de întinsă și nebanuită trudă obișnuită.

Volumul mai cuprinde și articole ce se încadrează într-o tematică diversă: cultură și poezie în Bucovina, sentimentul “dorului”, repere spirituale ale orașului de la poalele Rarăului, comori bucovinene, Etnos și ethos. În final, cartea conține rezumate succinte în limbile franceză, germană, engleză, italiană, o notă asupra publicațiilor în care au apărut aceste articole și eseuri. Scrisă într-un limbaj curat, cu o pană sprintenă, muiată chibzuit în focul inimii și călită în luminile reci ale rațiunii,

cartea lui Grațian Jucan este un omagiu adus nefericitei Bucovine, muncii înaintașilor, al căror glas tainic este mereu același – “continuați!”, o carte din care autorul ne este, deopotrivă, confesor și sfătuitor, prieten în clipele tainice de taifas spiritual și de dialog cu noi înșine.

Mihai Iacobescu